
Karakterizacija (ethopoiía)

Definicija vaje:

Karakterizacija je oris podobe izbrane osebe, kot se ta kaže v določenem položaju (situaciji). Gre za eno najzahtevnejših vaj v sklopu progimnazmov, saj se je bilo treba vživeti v konkretno osebo (tj. kako bi se odzvala v določeni situaciji), upoštevati predpostavke o značaju na ravni splošnih družbenih predstav in s pomočjo ustreznih retoričnih strategij oblikovati strnjeno besedilo. Vaja je bila pomembna tudi zato, ker je šlo za enega pomembnejših načinov pisanja tako v retoriki, poeziji, prozi kot zgodovinopisju. Zato so v okviru *karakterizacije* poznali več vrst orisov značaja, kakor tudi več različnih pristopov pri izboru vsebinskih izhodišč, ki so lahko bila relevantna za opis neke osebe. Posodobljena različica vaje tovrstnih specifik ne izključuje, a jih tudi ne poudarja v luči ločenih strategij.¹

Za lažje razumevanje vaje povejmo, da je koncept značaja v antiki veljal za izrazito pragmatično kategorijo in ni bil usmerjen k indi-

¹ Npr. tri vrste karakterizacije glede na obstoj oziroma prisotnost osebe (1. posnemanje obstoječe osebe – *mimesis*; 2. poosebitev dejanja, predmeta itn. – *prosopopoiía*; 3. oblikovanje podobe v obliki nagovora mrtve osebe – *eidolopoiía*), karakterizacija glede na vrsto osebe (slikanje značaja konkretne ali nedoločene osebe), karakterizacija glede na način govora (enostavna – oseba govori sama; ali dvojna – oseba govori nekemu drugemu).